

Motala kommun
motala.kommun@motala.se

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Charlottenborgsskolan i Motala kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Motala kommun att senast den **4 juni 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Motala kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att elevers behov av särskilt stöd i form av studiehandledning på modersmål skyndsamt utreds, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Motala kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att elevhälsan främst ska användas förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Motala kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1

kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att förskoleklassens resultat i förhållande till de nationella målen följs upp och dokumenteras.
- Rektorn ska utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen av förskoleklassen besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumentera dessa.
- Rektorn ska planera för genomförandet av utvecklingsåtgärder i förskoleklassen och genomföra dessa. Planeringen och åtgärderna ska följas upp och dokumenteras.

Bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att Charlottenborgsskolan behöver utveckla arbetet kring särskilt stöd. Ansvariga på skolan behöver skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd i form av studiehundledning på modersmål för att tillse att eleverna får det stöd och i den omfattning som behövs för att nå målen för utbildningen.

Charlottenborgsskolan behöver också utveckla elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor. Elevhälsans representanter kan tillsammans med skolenhetens personal vara med i arbetet med att skapa goda lärandemiljöer för elevernas kunskapsutveckling och för elevernas personliga utveckling.

Tillsynen visar avslutningsvis att Charlottenborgsskolan behöver inkludera förskoleklassens verksamhet i det dokumenterade systematiska kvalitetsarbetet. Skolenheten behöver följa upp förskoleklassens resultat och analysera dem på ett ändamålsenligt sätt. Detta behöver genomföras för att identifiera utvecklingsområden och för att planera vilka insatser som krävs.

Föreläggande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det finns elever vars behov av särskilt stöd i form av studiehundledning på modersmål inte skyndsamt utreds. Tillsynen visar att flera elever som inte uppnått kunskapskraven, inte har utretts för behov av särskilt stöd trots att extra anpassningar i form av studiehundledning på modersmål har getts till eleverna.

Bristerna i skolans arbete får till följd att elever riskerar att inte få det särskilda stöd i form av studiehandledning på modersmål som de har rätt till och kan påverka elevernas möjlighet att utvecklas i riktning mot kunskapskraven.

Av skollagen framgår att om det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska det anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle varit tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt.

Av skolförordningen 5 kap. 4 § skolförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Av läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, avsnitt 2.8, framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver. Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2014:40, s. 24) med kommentarer om arbetet med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram framgår att rektorn ansvarar för att det finns tydliga och fungerande rutiner på skolenheten för vad som gäller när till exempel lärare och övrig skolpersonal uppmärksammar att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Rektorn har ett ansvar för att se till att personalen känner till och följer de här rutinerna. Vidare framgår (s. 36) att det är rektorn som ansvarar för att det finns fungerande rutiner på skolenheten för att utarbeta och dokumentera åtgärdsprogram.

Alla elevernas individuella behov av studiehandledning på modersmål utreds inte skyndsamt. Av intervjuer med lärarna och rektorn framgår att studiehandledning på modersmål inte utreds som ett behov av särskilt stöd. En lärargrupp och rektorn uppger under intervjuer att alla elever som får F i betyg inte utreds för behov av särskilt stöd i form av studiehandledning på modersmål. Vidare framgår av intervjuer med en lärargrupp och rektorn att de elever som är nyanlända får sträva efter att nå målen i årskurs 9 istället för i årskurs 6 och att det är utvecklingen av språket som är det viktiga.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Charlottenborgsskolan inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, föreligger skäl att förelägga Motala kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan inte främst används förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Tillsynen visar att elevhälsan deltagit i en kommunövergripande insats. Sammantaget visar tillsynen att elevhälsan inte främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Bristerna i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete innebär att elevernas utveckling mot målen försvåras.

Av skollagen framgår att för eleverna i grundskolan ska elevhälsan omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 276) framgår att skolan har ett ansvar för att skapa en god lärandemiljö för elevernas kunskapsutveckling och personliga utveckling. Vidare följer att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor.

Elevhälsan arbetar inte främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Elevhälsan, lärarna och rektorn uppger under intervjuer att elevhälsan främst arbetar åtgärdande och inte förebyggande och hälsofrämjande. Elevhälsan uppger att de varit delaktiga under en studiedag om lågaffektivt bemötande men att de i övrigt inte hinner med hälsofrämjande och förebyggande arbete. Det uppdrag som elevhälsan har är att arbeta åtgärdande mot eleverna. Eleverna uppger under intervjuer att de träffar skolsköterskan vid hälsosamtal men eleverna har i övrigt inte träffat elevhälsans representanter.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Charlottenborgsskolan inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, föreligger skäl att förelägga Motala kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att skolenheten brister i sitt systematiska kvalitetsarbete i avseende med förskoleklassens verksamhet. Utredningen visar att skolenheten inte bedriver ett kvalitetsarbete där uppföljning, analys och utvecklingsåtgärder inbegriper förskoleklassens verksamhet. Då förskoleklassen resultat inte följs upp saknar skolan underlag för att kunna analysera vad som påverkar resultaten inom förskoleklassen. Det saknas därmed också underlag för att kunna identifiera utvecklingsområden och besluta om utvecklingsinsatser. Bristerna medför sammantaget att elevernas möjligheter att nå utbildningsmålen och att utvecklas så långt som möjligt försvåras.

Av skollagen framgår att en systematisk och kontinuerlig planering, uppföljning och utveckling av utbildningen ska genomföras på skolenhetsnivå. Rektorn ansvarar för att ett sådant kvalitetsarbete genomförs. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra författningar (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Av läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, avsnitt 2.8, framgår att som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn

det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

I förarbetena till skollagen (prop.2009/10:165, s. 304 och 308) betonas syftet med allt kvalitetsarbete är att det ska leda till förbättringar. Det är därför ytterst angeläget att kunskapen om eventuella brister i en verksamhet verkligen följs av åtgärder för förändring och förbättring.

Av skolenhetens kvalitetsarbete framgår ingen uppföljning, analys eller planering av insatser riktade mot förskoleklassens verksamhet. I det inskickade dokumenterade kvalitetsarbetet "Mål och aktiviteter 2017" framgår ingen uppföljning, analys, planering eller riktade insatser mot förskoleklassen. En av lärargrupperna uppger under intervju att grundskolans resultat följs upp vid läsårsslut men att förskoleklassens resultat då inte följs upp. Det sker då inte heller någon analys, planering eller insatser mot förskoleklassen utifrån verksamhetens resultat. Av intervjun med rektorn framgår att förskoleklassen inte finns med i samband med skolans mål eller i det dokumenterade kvalitetsarbetet.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Charlottenborgsskolan inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, föreligger skäl att förelägga Motala kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Övriga områden som granskats

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller kraven inom övriga områden som granskats; Undervisning och lärande, Bedömning och betygssättning samt Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

På Skolinspektionens vägnar

2018-03-06

X Allan Westerdahl

Allan Westerdahl
Beslutsfattare
Signerat av: Allan Westerdahl

2018-03-05

X Alexander Aleryd

Alexander Aleryd
Föredragande
Signerat av: Alexander Aleryd

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Charlottenborgsskolan

Fakta om Charlottenborgsskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Motala kommun under våren 2018. Charlottenborgsskolan besöktes av Skolinspektionen den 22 januari 2018 och den 23 januari 2018.

Huvudman för Charlottenborgsskolan är Motala kommun. I skolenheten går 25 elever i förskoleklass och 155 elever i årskurserna 1-6 under läsåret 2017-2018. Charlottenborgsskolan leds av en rektor och i skolenheten arbetar 24 lärare. Till stöd för rektor finns också en ledningsgrupp bestående av arbetslagsledare.

Måluppfyllelse årskurs 6

Av nationell statistik över terminsbetygen, våren 2017, framgår att i ämnena hem- och konsumentkunskap, musik, religionskunskap, slöjd, svenska och svenska som andraspråk fick samtliga eller nästan samtliga elever godkända betyg. I övriga ämnen varierade måluppfyllelsen. Lägst var måluppfyllelsen i ämnet fysik där endast 52,5 procent av eleverna fick godkända betyg. Samma år var den genomsnittliga betygspoängen högst i modersmål (15,0) och lägst i ämnet fysik (5,9).